

**DEPARTMENTAL EXAMINATION OF SUBORDINATE SERVICE OF
CO-OPERATIVE DEPARTMENT**

Sunday, 8th November 2020
(Time : 10.30 a. m. to 1.30 p. m.)

(Maximum Marks - 100)

ACCOUNTS TEST – PAPER - III

(Version - English and Marathi) (With Books)

- N. B. :** (1) Solve any 2 (two) questions from Section - 'A' and any 5 (five) from Section - 'B'.
(2) Marks allowed to each question are indicated in the margin.
(3) Provision of Rules should be quoted as far as possible.
(4) English version can be treated as authentic.

Section - 'A'

Marks

1. Fill in the blanks. (Any five)

10

- (i) Maximum ..... days of joining period to the Government Servant has admissible.
- (ii) Maximum limit of gratuity is Rs. .... lakhs as per 7th Pay Commission.
- (iii) Full form of BEAMS is .....
- (iv) Maximum limit for sanctioning Medical Advance is Rs. ....
- (v) Full form of NPS is .....
- (vi) Above ..... years of service of the Government Servant Study Leave has sanctioned.

2. Write in Short. (Any five)

10

- (i) Charged Expenditure.
- (ii) Canons of financial property.
- (iii) Pay in joining time.
- (iv) Compulsory deductions from the Suspense Allowance.
- (v) Log Book of Government Vehicle.
- (vi) Purchase of Postal Stamp for Government Service.

3. Define the following. (Any five)

10

- (i) Lien
- (ii) Special Pay
- (iii) Major Head
- (iv) Audit Officer
- (v) Duty
- (vi) Pensionable Pay

Section - 'B'

4. Distinguish between— 16
- (i) Temporary Post and Permanent Post
  - (ii) Annual Increment and Advance Increment
  - (iii) Earned Leave and Commuted Leave
  - (iv) Leave Not Due and Extra Ordinary Leave
5. Which acts and conduct have been prohibited to the Government Servant under Maharashtra Civil Services (Conduct) Rules, 1979. 16
6. From the data given below, calculate Earned Leave and Half Pay Leave at credit on 31st December 2019. 16
- (i) Date of Appointment from 1st January 2008.
  - (ii) Avail Earned Leave for 40 days from 1st August 2009.
  - (iii) Avail HPL for 30 days from 1st October 2017.
  - (iv) Avail HPL for 40 days from 16th March 2018.
  - (v) Avail Earned Leave for 15 days from 16th July 2018.
7. A Government Servant who has put in 35 years qualifying service retired on superannuation on 31-12-2019 (31st December 2019) (A. N.). He drew basic pay Rs. 47,600 with effect from 1st November 2018 and Rs. 49,000 with effect from July 2019. On the date of retirement the Government Servant belonged to Group 'B'. Calculate the following— 16
- (i) Pension
  - (ii) Retirement Gratuity
  - (iii) Maximum Commuted Amount of Pension
  - (iv) Family Pension at enhanced rate.
8. Given below following particulars calculate the interest of the G. P. F. for the financial year 2018-19. 16
- (i) Closing balance for the financial year 2017-18 is Rs. 4,50,000.
  - (ii) Monthly subscription for the year 2018-19 is Rs. 7,000.
  - (iii) Non-refundable advance of Rs. 2,00,000 drawn on July 2018.
  - (iv) Refundable advance of Rs. 80,000 drawn on September 2018 of ten instalments of Rs. 8,000 per month.
  - (v) Rate of interest @ 8 % p. a.
9. Write in details about House Building Advance. 16
10. Write Short Note. 16
- (i) Functions of Public Accounts Committee.
  - (ii) Describe the Special Procedure in respect of Money Bill.

मराठी रूपांतर

- सूचना : (१) 'अ' विभागातील कोणतेही दोन व 'ब' विभागातील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 (२) प्रत्येक प्रश्नासमोर त्याची गुणसंख्या दर्शविली आहे.
 (३) शक्य असेल तेथे प्राधिकार नमूद करावा.
 (४) इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका ग्राह्य धरण्यात येईल.

विभाग - 'अ'

गुण

१. रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)

(१०)

- (१) जास्तीत-जास्त ..... दिवसांइतका पदग्रहण अवधी शासकीय कर्मचाऱ्यास मंजूर करण्यात येतो.
 (२) सातव्या वेतन आयोगामध्ये उपदानाची कमाल मर्यादा रुपये ..... इतकी करण्यात आली आहे.
 (३) बिम्स (BEAMS) चे विस्तारित स्वरूप ..... आहे.
 (४) वैद्यकीय अग्रीम मंजूरीची कमाल मर्यादा रुपये ..... इतकी आहे.
 (५) NPS (एनपीएस) चे विस्तारित स्वरूप ..... आहे.
 (६) ..... वर्षापेक्षा जास्त सेवा झालेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यास 'अध्ययन रजा' मंजूर केली जाते.

२. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच)

(१०)

- (१) भारित खर्च
 (२) वित्तीय औचित्याची सूत्रे
 (३) पदग्रहण अवधीमध्ये मिळणारे वेतन
 (४) निर्वाह भत्यामधून सक्तीने करण्यात येणाऱ्या वजाती
 (५) शासकीय वाहनाचे लॉगबुक
 (६) पोस्टाचे शासकीय सर्व्हिस स्टॅम्प खरेदी.

३. व्याख्या लिहा. (कोणत्याही पाच)

(१०)

- (१) धारणाधिकार
 (२) विशेष वेतन
 (३) मुख्य लेखाशीर्ष
 (४) लेखापरीक्षा अधिकारी
 (५) कर्तव्य
 (६) निवृत्त वेतनार्ह वेतन

विभाग - 'ब'

४. फरक स्पष्ट करा

(१६)

- (१) अस्थायी पद व स्थायी पद
 (२) वार्षिक वेतनवाढ व आगाऊ वेतनवाढ
 (३) अर्जित रजा व परिवर्तित रजा
 (४) ना-देय रजा व असाधारण रजा

५. महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ नुसार कोणत्या कृती व वर्तनासाठी शासकीय सेवकास प्रतिबंध (१६) करण्यात आला आहे.
६. खाली दिलेल्या तपशिलावरून दिनांक ३१ डिसेंबर २०१९ रोजी जमा असलेल्या अर्जित रजेची व अर्धवेतनी (१६) रजेची परिगणना करा.
- (१) नियुक्तीची तारीख १ जानेवारी २००८
- (२) दिनांक १ ऑगस्ट २००९ पासून ४० दिवस अर्जित रजा उपभोगली.
- (३) दिनांक १ ऑक्टोबर २०१७ पासून ३० दिवस अर्धवेतनी रजा उपभोगली.
- (४) दिनांक १६ मार्च २०१८ पासून ४० दिवस अर्धवेतनी रजा उपभोगली.
- (५) दिनांक १६ जुलै २०१८ पासून १५ दिवस अर्जित रजा उपभोगली.
७. एक शासकीय कर्मचारी दिनांक ३१ डिसेंबर २०१९ रोजी (म. उ.) पस्तीस (३५) वर्षे इतकी सेवा करून नियत (१६) वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाला. त्याने दिनांक १ नोव्हेंबर २०१८ पासून मूळ वेतन रुपये ४७,६०० इतके तर जुलै २०१९ पासून रुपये ४९,००० इतके घेतले आहे. सेवानिवृत्तीच्या दिनांकास सदर शासकीय कर्मचारी गट 'ब' मध्ये होता. तर खालील बाबींची परिगणना करा.
- (१) निवृत्तिवेतन
- (२) मृत्यू-नि-सेवा उपदान
- (३) अंशराशीकृत निवृत्तिवेतनाची महत्तम रक्कम
- (४) उच्च दराने कुटुंब निवृत्तिवेतन
८. खाली दिलेल्या तपशिलावरून भविष्य निर्वाह निधी खात्यामधील वित्तीय वर्ष २०१८-१९ अखेरची शिल्लक (१६) रक्कम काढा.
- (१) वित्तीय वर्ष २०१७-१८ अखेरची शिल्लक रुपये ४,५०,०००.
- (२) सन २०१८-१९ या वर्षातील मासिक वर्गणी रुपये ७,००० प्रतिमहा.
- (३) जुलै २०१८ मध्ये ना-परतावा अग्रीम रक्कम रुपये २,००,०००.
- (४) सप्टेंबर २०१८ मध्ये परतावा अग्रीम रुपये ८०,००० दहा हप्त्यांत रुपये ८,००० प्रमाणे.
- (५) व्याजाचा दर-- द. सा. द. शे. ८ %
९. घरबांधणी अग्रीम संबंधात स्पष्टीकरणात्मक लिहा. (१६)
१०. टिपा लिहा. (१६)
- (१) लोक लेखा समितीची कार्ये विशद करा.
- (२) धन विधेयकाबाबत विशेष कार्यपद्धती सांगा.